

## POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie ze skargi A. B. i M. B.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki  
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.  
akt V ACa 2284/23,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych  
w dniu 9 kwietnia 2026 r.,

**oddala skargę.**

Leszek Bosek    Janusz Niczyporuk    Grzegorz Pastuszko

## UZASADNIENIE

Pismem z dnia 2 lutego 2026 r., za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika, A. B. i M. B. (dalej jako „skarżący”) wnieśli skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. W skardze, wniesionej na podstawie stosownych przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j.: Dz.U. 2018, poz. 75; dalej: ustawa o skardze na przewlekłość postępowania, u.s.p.p.), wystąpiono z wnioskami o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu w sprawie o sygn. akt V ACa 2284/23 zawisłej przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, nastąpiła przewlekłość postępowania;

2. zlecenie Sądowi prowadzącemu postępowanie podjęcie odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, w tym wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej;

3. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz M. B. kwoty w wysokości 5 000 zł i na rzecz A. B. kwoty w wysokości 5 000 zł;

4. zasądzenie od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz każdego ze Skarżących kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie w piśmie z dnia 16 marca 2026 r. zgłosił swój udział w sprawie oraz wniósł o przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie jako właściwemu do jej rozpoznania a z ostrożności procesowej o oddalenie skargi z uwagi na brak podstaw do stwierdzenia przewlekłości. Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie przytoczył we wskazanym zakresie szeroką argumentację.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Ustawa o skardze na przewlekłość nie określa wyraźnie, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. Judykatura Sądu Najwyższego stoi na stanowisku, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można mówić z reguły w przypadku bezczynności

sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 19 października 2017 r., III SPP 42/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18, z 22 stycznia 2019 r., I NSP 71/18 oraz z 3 grudnia 2019 r., I NSP 160/19).

Sąd Najwyższy zwracał uwagę, że nieuprawniona jest teza, iż przekroczenie okresu 12 miesięcy trwania postępowania oznacza automatycznie wystąpienie stanu przewlekłości, bez względu na okoliczności danej sprawy, a oceniając czy w danej sprawie mamy do czynienia z przewlekłością postępowania należy brać pod uwagę kryteria określone w art. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, zgodnie z którymi dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19). Podobnie przesłanki stwierdzenia przewlekłości postępowania określa Europejski Trybunał Praw Człowieka, który ocenia, czy przewlekłość postępowania jest nieuzasadniona, w świetle szczególnych warunków sprawy i przy uwzględnieniu takich kryteriów, jak skomplikowanie (stopień złożoności) sprawy, zachowanie stron i organów prowadzących sprawę oraz znaczenia materii objętej skargą (wyrok ETPC z 21 września 2000 r., skarga nr 33082/96, w sprawie Wojnowicz przeciwko Polsce, LEX nr 42006; wyrok ETPC z 4 kwietnia 2000 r., skarga nr 38670/97, w sprawie Dewicka przeciwko Polsce, LEX nr 40840; wyrok ETPC z 26 października 2000 r., skarga nr 25693/94, w sprawie Sobczyk przeciwko Polsce, LEX nr 42801; wyrok ETPC z 26 lipca 2001 r., skarga nr 29691/96, w sprawie Jedamski przeciwko Polsce, Biuletyn Biura Informacji Rady Europy 2003, nr 1, s. 55; wyrok ETPC z 14 stycznia 2003 r., skarga nr 39505/98, w sprawie W.M. przeciwko Polsce, Biuletyn Biura Informacji Rady Europy 2003, nr 2, s. 30; zob. M. A. Nowicki, Europejski Trybunał Praw Człowieka – orzecznictwo, Tom I – Prawo do rzetelnego procesu sądowego, Kraków 2001, s. 46 i n. oraz powołane tam orzecznictwo tego Trybunału, a także postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19). W orzecznictwie Europejskiego

Trybunału Praw Człowieka nie określono sztywnych granic czasowych postępowania, których przekroczenie mogłoby być automatycznie uznane za przewlekłość postępowania. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zależy od okoliczności konkretnej sprawy, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania (zob. P. Gorajewski, Rozsądny termin rozpoznania sprawy przez sąd w świetle standardu Rady Europy a praktyka sądownoadministracyjna (w:) Stosowanie Prawa Europejskiego w orzecznictwie sądowym z 2019 r., s. 69-70 oraz powołane tam orzecznictwo ETPC). Powyższe oznacza, że przewlekłości postępowania nie ocenia się w sposób mechaniczny, lecz w każdej sprawie indywidualnie (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19).

Dokonując zatem oceny, czy doszło do przewlekłości postępowania, a tym samym czy naruszone zostało prawo strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, sąd – stosownie do treści art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania – obok upływu czasu uwzględnia indywidualne okoliczności sprawy związane z postępowaniem, ale także okoliczności związane z organizacją wymiaru sprawiedliwości. Przewlekłość postępowania nie może być jednak usprawiedliwiona samymi niedostatkami organizacyjnymi wymiaru sprawiedliwości. Skarb Państwa nie może więc zwolnić się z odpowiedzialności za przewlekłość postępowania sądowego, powołując się tylko na zaniedbania władz publicznych w zakresie zapewnienia sądom optymalnych warunków do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, skutkujące nadmiernym obciążeniem sędziów pracą oraz zaległościami w rozpatrywaniu spraw sądowych (postanowienie Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2019 r., I NSP 160/19).

Z analizy akt sprawy wynika, że sprawa została zainicjowana pozwem z dnia 25 października 2022 r. zaś w dniu 3 lipca 2023 r. zapadł wyrok przed Sądem Okręgowym Warszawa-Praga w Warszawie. W dniu 19 października 2023 r. akta sprawy wraz z apelacją strony pozwanej zostały przekazane do Sądu Apelacyjnego w Warszawie i tego samego dnia wylosowano sędziego referenta. W dniu 20 października 2023 r. sprawa została zarejestrowana w repertorium ACa i skierowano sprawę do referendarza sądowego celem przygotowania zarządzenia dotyczącego nadania biegu apelacji. W dniu 25 września 2024 r. wpłynął wniosek

strony powodowej o udzielenie zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego, który został rozpoznany postanowieniem z dnia 2 października 2024 r. Zażalenie pozwanego na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia wpłynęło w dniu 4 listopada 2024 r. Zarządzeniem z dnia 25 listopada 2024 r. dokonano kontroli apelacji oraz zażalenia. Odpowiedź na zażalenie wpłynęła w dniu 10 grudnia 2024 r. i postanowieniem z dnia 19 grudnia zażalenie zostało oddalone. W dniu 23 czerwca 2025 r. do akt sprawy wpłynął wniosek strony powodowej o podjęcie czynności w sprawie. Postanowieniem z dnia 8 lipca 2025 r. została ustalona wartość przedmiotu zaskarżenia apelacji pozwanego. Po uzupełnieniu opłaty sądowej od apelacji, zarządzeniem z 4 sierpnia 2025 r. polecono doręczenie odpisu apelacji stronie powodowej, a w dniu 25 sierpnia 2025 r. wpłynęła odpowiedź na apelację. Zarządzeniem z dnia 17 lutego 2026 r. wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej na 29 kwietnia 2026 r., o którym zawiadomiono pełnomocników stron.

Biorąc pod uwagę przedstawiony powyżej przebieg wszystkich okoliczności zaistniałych w niniejszej sprawie Sąd Najwyższy stwierdza, że od dnia zarejestrowania w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie apelacji strony pozwanej tj. od dnia 20 października 2023 r. do dnia wniesienia przedmiotowej skargi tj. do 02 lutego 2026 r. faktycznie upłynęło ponad 12 miesięcy. Natomiast od daty wpisania przedmiotowej sprawy do repertorium, dokonania wstępnej analizy sprawy i skierowania jej do rozpoznania na rozprawie w dniu 29 kwietnia 2026 r., w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie podjęto szereg czynności – wywołanych działaniami stron postępowania -zmierzającymi w istocie do rozpoznania sprawy odwoławczej.

Okres bezczynności, co prawda przekracza standard wypracowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, brak jest jednak jakichkolwiek obiektywnych okoliczności w odniesieniu do realiów faktycznych i prawnych rozpatrywanej sprawy, które uzasadniałyby stwierdzenie zaistnienia bezczynności w wyznaczeniu terminu rozprawy apelacyjnej. Analiza poszczególnych czynności podejmowanych w sprawie prowadzi do wniosku, że toczyło się ono bez zbędnej zwłoki. Wziąć przy tym należy pod uwagę przytoczone powyżej daty, w których czynności te były podejmowane i tak dla przykładu: 25 września 2024 r. wniosek strony powodowej o udzielenie zabezpieczenia roszczenia niepieniężnego rozpoznany

postanowieniem z dnia 2 października 2024 r., następnie 4 listopada 2024 r. zostaje złożone zażalenie pozwanego na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia, a w dniu 10 grudnia 2024 r. wpływa odpowiedź na zażalenie, po czym 19 grudnia 2024 r. zostaje wydane postanowienie o oddaleniu zażalenia. Podstawą uwzględnienia skargi może być bowiem jedynie ustalenie bądź beczynności w sprawie, bądź działania przewlekłego, kiedy to bez przyczyny czynności podejmowane są z częstotliwością, która nie może być uzasadniona okolicznościami sprawy lub innymi obiektywnymi przesłankami. Postępowanie w przedmiotowej sprawie toczyło się w prawidłowym tempie, czynności podejmowano niezwłocznie zaś terminy wyznaczane były z uwzględnieniem normalnego ruchu takich spraw w sądach.

Biorąc to pod uwagę – w szczególności czas trwania czynności – nie można uznać, że w sprawie istniały podstawy do stwierdzenia przewlekłości postępowania.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość orzekł jak w sentencji.

[a.ł]

Leszek Bosek     Janusz Niczyporuk     Grzegorz Pastuszko